

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

02/07/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununda değişiklik yapılmasına dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekli olarak sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

M. Akif HAMZAÇEBİ
İstanbul Milletvekili

HARÇLAR KANUNUNDA DEĐİŐİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ

Madde 1- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun Altıncı Kısım Başlığındaki "Pasaport," ibaresi ile 83, 84, 89, 93 ve 94 üncü maddelerindeki "Pasaport," ibareleri çıkartılmış ve 85 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 2- 492 sayılı Kanuna bağlı (6) sayılı tarifenin birinci fıkrasındaki "Pasaport" ibaresi ile "I-Pasaport Harçları:" bölümü Tarife'den çıkartılmıştır.

Madde 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE

2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 85 inci maddesi harçtan müstesna işlemleri belirlemiştir. Buna göre, "umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlar" madde kapsamı dışında tutularak "diplomatik pasaportlar", "hususî pasaportlar" ve "hizmet pasaportları" harçtan müstesna edilmiştir.

Genel olarak kamu görevlilerinin kullandığı pasaportlar olarak nitelendirilebilecek diplomatik pasaportlar, hususî pasaportlar ve hizmet pasaportları harçtan müstesna tutulurken diğer vatandaşlarımızın kullandığı umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlardan harç alınması her şeyden önce Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Diğer taraftan, Anayasa'nın 23 üncü maddesinde, seyahat özgürlüğünün ancak suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek amacıyla kanunla sınırlandırılabilirliği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla gruplar için var olan bu farklılık ayrıca Anayasayla güvence altına alınmış olan "seyahat özgürlüğü" nü de zedelemektedir.

Aşağıda, 2015 yılında umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlardan alınan harçlar belirtilmiştir.

SÜRE	UYGULANAN HARÇ TUTARI (TL)	KANUNLA GETİRİLEN TUTAR (TL)
6 aya kadar	105,80 TL	0,21
1 yıl için olanlar	154,70 TL	0,30
2 yıl için olanlar	252,40 TL	0,51
3 yıl için olanlar	358,40 TL	0,73
3 yıldan fazla süreli olanlar	505,00 TL	1,04

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere, Kanunun 94 üncü maddesi gereğince Bakanlar Kurulu'nca belirlenen harç miktarına Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit edilen değerlendirme oranlarının uygulanmasıyla umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlardan alınan harçlar zaman içerisinde vatandaşımızın ödemede güçlük çekebileceği yüksek meblağlara ulaşmıştır.

Kanun teklifi ile belirli gruplar için var olan ayrıcalığın ortadan kaldırılması ve vatandaşlarımızın seyahat özgürlüğünün önünde engel teşkil eden uygulamaya son verilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Kanunun 83 üncü maddesinde pasaport, ikamet tezkeresi, vize ve Dışişleri Bakanlığı tasdik işlemlerinden Kanuna bağlı (6) sayılı tarifede yazılı olanların harca tabi olduğu belirtilmiştir. Diğer taraftan, Kanunun 85 inci maddesi ile diplomatik pasaportlar, hususi pasaportlar ve hizmet pasaportları harçtan müstesna tutulmuştur. Bunların dışında kalan “umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlar” harca tabidir. Genel olarak kamu görevlilerinin kullandığı pasaportlar olarak nitelendirilebilecek diplomatik pasaportlar, hususi pasaportlar ve hizmet pasaportları harçtan müstesna tutulurken diğer vatandaşlarımızın kullandığı umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlardan harç alınması her şeyden önce Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Bu farklılık ayrıca Anayasayla güvence altına alınmış olan “seyahat özgürlüğü” nü zedelemektedir. Kanun teklifi ile belirli gruplar için var olan ayrıcalığın ortadan kaldırılması ve vatandaşlarımızın seyahat özgürlüğünün önünde engel teşkil eden uygulamaya son verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2- Kanunda, 1 inci madde ile yapılan düzenlemeye uygun olarak Kanuna bağlı (6) sayılı tarifede yer alan Pasaport Harçları tarifeden çıkartılmıştır.

Madde 3- Yürürlük maddesidir.

Madde 4- Yürütme maddesidir.